

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

«Γυναικα—Διάβολος», δρᾶμα του Καρόλου Σαλνχερέ. Άποδεικνύει τὴν γυναικείαν δύναμιν ἐπὶ τοῦ ἀνδρός. Ἀν καὶ πεντάπρακτον, τρία μόνον πρόσωπα παρουσιάζονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὀδόκληρον δὲ τὸ ἔργον παίζεται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸν δωμάτιον. Ὁ ἄνδρας, ἡ γυναικα του, δικαιογόρος. Ὁ ἄνδρας είναι ἔνας λαθρέμπορος, φιλάσθενος καὶ φιλοχρήματος. Ὁ κύνηγος είναι δέ νέος, δέ δυνατός, δέ ἔραστής. Ἡ γυναικα καταρθώνει καὶ παίζη καὶ τοὺς δύο ζητοῦντας νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν ὡς ὅργανον δὲ μὲν ἄνδρας τῆς διὰ νὰ ἐνεργῇ τὸ λαθρεμπόριον καὶ πρὸς τοῦτο τὴν παρακινεῖ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ αὐτή, νὰ ἔρωτοτροπῇ μὲ τὸν κυνηγὸν τὸν καταδιώκοντα τὸ λαθρεμπόριον. Ὁ δὲ κυνηγὸς, δπως ἐπιτύχη προαγωγὴν ἐπωφελεῖται τῆς πονηρᾶς προθυμίας τῆς γυναικὸς, ητις τοῦ ἀποκαλύπτει τὰ λαθραῖα. Ἄλλ᾽ ἡ γυναικα δρθοῦται διπερήφανος πρὸ τοῦ ἀνδρικοῦ ἔγωισμοῦ. Εἰς τὸν κυνηγὸν ἐνῷ φαίνεται διὰ παραδίδεται, τὴν στιγμὴν ποῦ δικαιογόρος τὴν ἐπιθυμεῖ, ἔκεινη πάντοτε ξεφεύγει. Ὁ ἄνδρας τῆς ζηλεύει βλέπων εἰς τὸ τέλος διὰ τὴν γυναικα του ἐλκύεται πρὸς τὸν κυνηγόν. Καὶ κατόπιν πολλῶν ταλαντεύσεων καὶ ἐλιγμῶν περὶ τοὺς δποίους στρέφεται τὸ συμφέρον τοῦ ἀνδρός, ἡ ἔρωτοτροπία τοῦ κυνηγοῦ, ἡ δολιότης τῆς γυναικὸς, καταλήγει τὸ ἔργον εἰς δραματικὸν τέλος. Ἡ γυναικα μεθὰ τὸν κυνηγόν, δστις ἐν στιγμῇ ζηλοτύπου παραφορᾶς τοῦ ἀνδρός, τὸν σκοτώνει. Παρὰ τὸ πτώμα, σωριάζεται δικαιοσμένος φωνεύς, ἐνῷ διπεράνω αὐτῶν, ἡ ἡμίκηλη αὐτούργος τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου καὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἔραστοῦ, ἡ γυναικα ἡ δποία δὲν ἡγάπησε οὔτε τὸν ἔνα οὔτε τὸν δλλον, ἀλλὰ τοὺς ἔξεδικήθη, ἔξαγγέλει τὴν ρήσιν, ητις ἀποτελεῖ τὴν θέσιν τοῦ ἔργου: «Πειδ ψηλὰ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας στέκει ἡ γυναικα».

Τὸ ἔργον ἐνθυμίζει κάπως τὴν «Τερέζα Ραχέν» του Ζολᾶ, είναι μακρόν, ἀνευ πλοκῆς, τὰ δὲ πρόσωπα δλήγα καὶ χωρὶς δρᾶσιν· ἐν τούτοις, προκαλεῖ ζωηρότατον τὸ ἐνδιαφέρον. Ὁ διάλογος πολὺ ἔξυπνος καὶ χαριτωμένος. Ἡ δ. Κοτοπούλη, δ. κ. Μυράτ καὶ διπέτα μακράν ἐκ τῆς σκηνῆς ἀπουσίαν ἐμφανισθεὶς πάλιν κ. B. Ἀργυρόπουλος, ἀπετέλεσαν μίαν τριπλήν συμμαχίαν ἐπιτυχίας μεγάλης. Ἡ δ. Κοτο-

πούλη ἀπέδειξεν δληγ τὴν τέχνην τῆς εἰς τὸν ἐπαμφοτερίζοντα ρόλον τῆς, ἔνα ρόλον ἀληθινῆς ὑποχρέεως. Ὁ κ. Μυράτ ἔπαιξεν ὡς σύζυγος μὲ πολλὴν ψυχολογίαν καὶ φυσικότητα, δ δὲ κ. Ἀργυρόπουλος παρουσίασε ἔνα κυνηγόν, δπως θὰ τὸν ἐφαντάσθη δ συγγραφεύς, εύσωμον καὶ εύπρόσωπον. Εἰς τὰς μεταπώσεις ἰδίως διπήρεται δεξιώτατος.

«Οι δίδυμες» εύφυεστάτη καὶ λεπτή κωμῳδία του Λουδ. Φούλγατα. Ἡ διπέθεσις δὲν ἔχει πολλὴν πρωτοτυπίαν, ἀλλ᾽ ἀρκετὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ σύζυγος διποδύεται πρόσωπον ἀλληγορικὸς διάλογος μὲ τὰ νέα τῆς προτερήματα τὸν παραλυμένον σύζυγον τῆς καὶ τὸν κρατήσης πλησίον τῆς. Εἰς τὰς δύο τελευταίας πρόξεις παρουσίαζεται ὡς ἀδελφή τῆς, μὲ τὴν δποίαν ὡς διδύμος ἔχει μεγάλην δμοιότητα. Ὁ σκηνικὸς διάκοσμος πολὺ καλαίσθητος. Ἡ δ. Κοτοπούλη είς τὸν δυσκολώτατον ρόλον τῆς σκορπίζει γέλωτας.

«Ο δαίμονας τῆς γῆς» τραγῳδία του Γερμανοῦ Βέντεκεν. Ο Δαίμονας είναι ἡ αἰωνία γυναικα ητις εἰς τὸ ἔργον αὐτὸν, τὸ δποίαν πλησιάζει ἐν τῇ ἀνελίξει του τὸν κυνηγματογράφον, ἐκδηλοῦται διπὸ τὴν σατανικωτέραν μορφήν τῆς καταστροφῆς. Δολοφονεῖ τρεῖς συζύγους διὰ νὰ κυριαρχήσῃ ἡ θέλησί της. Ἡ δ. Κοτοπούλη ὡς θήλυς πειρασμὸς ἐνεσάρκωσε τὸν ρόλον τὸν δυνατὸν εἰς ἀπόδοσιν, μὲ μεγάλην τέχνην. Κάλλισται καὶ οἱ κ. κ. Μυράτ καὶ Ἀργυρόπουλος.

«Η Χαϊδεμένη», νέον ἔργον του Φροντατ, τοῦ συγγραφέως τῆς «Μονμάρτης». Ἡ Χαϊδεμένη είναι μιὰ κόρη φιλάρεσκος καὶ πείσμων, ἡ δποία ἀγαπᾷ ἐμμανῶς ἔνα ζωγράφον, τέλειον τύπον μποέμ. Τὸ ἔργον αὐτὸν γρήγορα κατεβιδάσθη ἀπὸ τό πρόγραμμα.

«Ο Ιλιγγος» δρᾶμα του Μαρσέλ Προδένς. Ἡ ήρωής ἐπαναστατεῖ κατὰ τοῦ ἀνδρός της, ἐπανακτᾶ τὸ ἔγώ της, σπάζει τὰ δεσμὰ τοῦ γάμου, ἐγκαταλείπει τὸν σύζυγον τῆς καὶ δραπετεύει μὲ τὸν ἔραστήν της, γνωστὸν κατακτητήν, ποιητὴν καὶ μυθιστοριογράφον. Ἄλλ᾽ αὐτὸς είναι ἔνας ἀνήθικος, συναισθάνεται τὴν

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

δύστυχαν της και ἐπανέρχεται εἰς τὸν σύζυγόν της. Τὴν σύζυγον ὑπεδύσθη ἡ δ. Κοτοπούλη, τὸν σύζυγον ὁ κ. Ροζάν, τὸν ἔραστην ὁ κ. Παλαιολόγος.

Καὶ ἔν ἀξιοσημείωτον γεγονός. Ἡ παλαιόμαχος κ. Ἐλένη Κοτοπούλη, ἡ ἀμίμητος ὡς γραμμή Φροσάρη εἰς τὰς «Δύο Ὀρφανές», ἐπανέλαβε τὸν θαυμάσιον ρόλον τῆς ἀκριβῶς μετὰ 40 ἔτη ἀπ' ὅπου τὸν ἐδημιούργησε. Αἱ ἐκδηλώσεις ὑπῆρξαν τόσον θερμοί, ὡστε ὁ θίασος ἀπεφάσισε νὰ παίξῃ καὶ ἀλλα ἔργα τοῦ παλαιοῦ δραματολογίου.

Ἡ κωμῳδία τοῦ «Ἀγγλου Ζερδόμ *«Mise Xōψ»* εἶναι χαριτωμένη καὶ πολὺ διδακτική. «Ἐνας Ἀγγλος κατορθώνει νὰ χαλιναγωγήσῃ μίαν ἐκκεντρικὴν γυναῖκα, ἔχθραν τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ γάμου τὴν δποίαν διοί φοδοῦνται καὶ νὰ τὴν ὑποτάξῃ εἰς τὰ δεσμὰ τῆς λογικῆς. Ἡ κωμῳδία αὐτῇ εἰχε παιχθῆ πρὸ δεκαπενταετίας ἀπὸ τοῦ θιάσου Σαγιώρ. Ὁ κ. Ἀργυρόπουλος ὡς τιθασευτὴς πολὺ καλὸς, ἀντάξιος τῆς δ. Κοτοπούλη ὡς σουφραζέττας.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ

Τὸ τρίπρακτον πολεμικὸν ἔργον τοῦ Κιτσμακερές «Μιὰ βραδού στὸ Μέτωπο» τὸ παιχθὲν κατὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐθνικὴν ἑορτὴν εἰς τὸ Κυβέλειον, ἐκτυλίσσεται ἐντὸς ὀλίγων ὥρων, ἔνα βράδυ τοῦ χειμῶνος 1916—1917 εἰς τὴν Σόμη, εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς γραμμῆς τοῦ πυρός. Εἰς ἔνα κλιμάκιον φθάνει μία Γαλλίς, σύζυγος Γερμανοῦ Ἀλσατοῦ, Γάλλου ὑποχέδου. Αὐτὴ ἔσωσεν ὡς νοσοκόμος τὴν ζωὴν τοῦ διευθύνοντος τὸ ἀπόσπασμα Γάλλου ὑπολοχαχοῦ, ἀλλ ὁ σύζυγός της δοτεῖ μετ' ὀλίγον φθάνει μὲ στολὴν Γάλλου λοχαγοῦ, εἶναι κατάσκοπος. Ὁ συγγραφεὺς φέρων ἀντιμετώπους τοὺς δύο αὐτοὺς ἀξιωματικούς, χαρακτηρίζει τὴν ἀντίθεσιν τῶν δύο ἔθνων. Ὁ Γερμανὸς, ὑπερφίλος, μαλιταριστής, δ. Γάλλος, πατριώτης, εὐγενής. Ἡ γυναικα ζητεῖ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀποκαλυφθέντος ὡς κατασκόπου σύζυγου τῆς διότι εἶναι δ πατήρ τοῦ τέκνου της, ἀλλὰ συγχρόνως δὲν τὸν ἀνέχεται, συμπαθοῦσα τὸν Γάλλον. Ὁ λύσις ἐπέρχεται τεχνική. Ὁ Γάλλος δοτεῖς τὸν ἀποκρύπτει διὰ νὰ τηρήσῃ τὸν λόγον του πρὸς τὴν γυναικα ποῦ ἀγαπᾷ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἴκανοποιήσῃ τὴν συνείδησιν πρὸς τὸ καθῆκον, σπεύδει εἰς τὴν ζώνην τοῦ πυρός, ἐνῷ δ κατάσκοπος ἀποπειρώμενος νὰ φύγῃ φονεύεται ἀπὸ τὸν σκοπὸν στρατιώτην. «Ἄν καὶ πατριωτικὸν τὸ ἔργον, δὲν ἔχει ρητορείας καὶ ἐνθουσιασμούς, ἀλλ ἐκτυλίσσεται μὲ ἀρκετὴν ψυχολογίαν καὶ διαγράφονται οἱ χαρακτῆρες μὲ κάποιον σωβινισμόν, δικαιολογημένον ἀλλως τε, ἀλλὰ καὶ μὲ δύναμιν, ιδίως εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν.

«Ἡ κ. Μηλιάδου, ἀναπληροῦσα τὴν ἀπουσίαν κ. Κυβέλην ὑπῆρξεν ἀληθινὴ ἡρωΐς εἰς τὴν ἔξωτερίκευσιν τοῦ ρόλου τῆς ὅχι μόνον ὡς Γαλλίς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡθοποιὸς Ἐλληνίς. Ὁ κ. Παπαγεωργίου εἰχεν ἐπιτυχεῖς στιγμάς, δὲ κ. Λούης τέλειος ὡς Γερμανὸς μὲ τὸ ἀχέρων υπόρειον τοῦ θρόνου καὶ τὴν στρατιωτικὴν του ἐν γένει ἔκφρασιν.

Ἐπικαίρως μὲ τὸ ἔργοτικὸν ζήτημα παρεστάθη «Μαστρογιάννης ὁ λεβέντης» τοῦ Λουΐ Μπενιέρ (Papillon, dit Lyonnais le juste). Ὁ ἡρως συγκεντροῦ διῆρη τὴν κοινωνιστικὴν θέσιν τοῦ ἔργου. Νόθος υἱὸς πλουσίου, κληρονομεῖ τὸν πατέρα του, ἐνῷ εὑρίσκεται μακράν αὐτοῦ. Ἐπιστρέφει διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸν πατρικὸν οἴκον, ὅπου μένει μιὰς ἐξαδέλφη του μὲ τὸν ἀνδρα τῆς καὶ τὴν κόρην της. Ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζει μίαν ἀντίθεσιν τοῦ τιμίου καὶ ἀφελοῦς ἔργάτου δ δποίος μένει οἰος ἡτο καὶ τῶν συγγενῶν του οἱ δποίοι χωρίς περιουσίαν ἐπιθεικύνονται. Ἐπιζητοῦν γὰ τὸν ἐλκύσσουν καίτοι τὸν ἀντιπαθοῦν ὡς δξεστον, ἀλλ ἀτόδες προτιμᾶς μίαν παλαιάν του ἔρωμένην μεθ' ἡς ἔχει ἀποκτήση ἐν παιδάκι. Ὁ κ. Παπαγεωργίου μᾶς ἔδωσε ἔνα πολὺ καλὸν τύπον ἔργάτου, μὲ πολλὴν ψυχολογίαν καὶ φυσικότητα.

Ἡ κωμῳδία La Carotte τῶν Γάλλων Berr, Dehére καὶ Cuillemaud ἡτοις ἐπαίχθη μὲ τὸν τίτλον «Τζίφρος» εἶναι πολὺ ἔξυπνη μὲ σκηνὰς ἀς χαρακτηρίζεις γοργότης ἀλλεπαλλήλων ἀπρόπτων ἐπεισοδίων. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτυχής ὑπῆρξεν ἡ ὑπόκρισις τοῦ κ. Πλεμενίδου εἰς τὸν ρόλον τοῦ ἀλήτου, ἐν εἰδος χαμινιοῦ.

ΘΕΑΤΡΟΝ «ΟΛΥΜΠΙΑ»

«Μία γυναικα πέραισε». Κομεντὶ τοῦ Γάλλου Coolus γραφεῖσα πρὸ δεκαετίας. Εἰς ίατρὸς καθηγητὴς Πανεπιστημίου, νυμφευμένος, ἔρωτεύεται μίαν ἐλάχθραν γυναῖκα. Αὐτὴ ἔχει ἐραστὴν ἔνα ἀξιωματικόν. Ἡ γέρησσα αὐτὴ γυναικα κατορθώνει νὰ γίνουν παλγνια δ σοβαρὸς ἐπιστήμων καὶ δ γενναῖος ἀξιωματικός, μέχρι τοῦ σημείου νὰ συντρίψῃ καὶ τοὺς δύο μὲ τὸν ἔρωτα της. Ὁ ἀξιωματικὸς ὑποβάλλεται τυχαίως εἰς θεραπείαν ὑπὸ τοῦ ίατροῦ καὶ ἀποκαλύπτεται ἐξ ἐπιστολῆς δτι ἀγαποῦν τὴν ίδιαν γυναῖκα. Ὁ ίατρὸς τότε ἀπαλάσσεται ἀπὸ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν γυναῖκα ἡ δποία ἐπέρχεται διὰ νὰ καταστρέψῃ δνδρας, ζη πάλιν μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ ἐπιδίδεται εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ παράρρονος σχεδὸν ἀντεραστοῦ.

Ἡ μετάρραστις, πολὺ καλή, τοῦ κ. Γ. Βλάχου. Καὶ ἐν ἀπίστευτον. Εἰς τὸν Γάλλον συγγραφέα ἐστάλγησαν... ποσόστα.

«Ο διάσημος Ρώσσος συγγραφεὺς Γκογκόλλεγραψε καὶ διὰ τὸ θέατρον διάλγας κωμῳδίας

ἀνεπιτυχεῖς. 'Αλλ' δ «Ἐπιθεωρητής» τοῦ ἐθνικά μέμβρους, παιχθεὶς καθ' διῆς τὴν Εὐρώπην. Κατοικούσῃς τὴν γνωριμίαν τοῦ τὸ Αθηναϊκὸν κοινόν. Εἶναι μία δριμυτάτη σάτυρα τῆς διοικητικῆς σαπίλας ἐν τῇ Ρωσίᾳ τοῦ 1830. Μαστίγωμα τῶν ἀδικιῶν, αἱ δποῖαι ἐλυμαίνοντο τὸ ἀχανὲς Κράτος. Εἰς μίαν ἐπαρχιακὴν πόλιν αἱ δικρόραιι ἀρχαῖ, ἀστυνόμοις, διευθυντής νοσοκομείου, σχολάρχης, εἰρηνοδίκης, κλέδουν. 'Αναμένεται ή ἀφιξίες τοῦ 'Ἐπιθεωρητοῦ. 'Αλλ' ἐμφραντίζεται εἰς νέος κατάχρεως, τὸν δποῖον κατὰ λάθος ἐκλαμβάνουν ὡς τὸν ἐπιθεωρητήν. Ἐκεῖνος ἐπωφελούμενος δέχεται ὑπὸ τύπου δανείου ρούθλια, διηγεῖται φανταστικὰ γεγονότα διὰ νὰ ἐπιβληθῇ ἀκόμη περισσότερον, ὑπόσχεται γάμον εἰς τὴν κόρην τοῦ ἀστυνόμου καὶ δραπετεύει ἐγκαίρως, μόλις ἐμφανίζεται δ πραγματικὸς ἀπεσταλμένος τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς πέντε πρᾶξεις ἔκτυλσεται ἥθος γραφικῶς δηλητήριος ή διοικητικὴ καὶ διανοητικὴ τῆς Ρωσίας καὶ ὑπὸ τὴν κωμικότητα διαφαίνεται ή πικρὰ τοῦ συγγραφέως διὰ τὴν ἀποσύνθεσιν. Αὕτη ἥδη ἐπῆλθε, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν αὐτὴν ή παράστασις τῆς κωμῳδίας αὐτῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ἐπίκαιρος. 'Απεικονίζονται μὲ διείλικτον δύναμιν εἰς ἀδράς γραμμάτων, οἱ διεφθαρμένοι, οἱ ἀπατεῶντες, οἱ φεῦσται, οἱ ἀσυνείδητοι καὶ ἐκβιασταί.

'Ο κ. Μουστάκας ὡς ἀστυνόμοις ἄριστος: δ. κ. Νέζερ ὡς δημόσιος κωμικότατος, Οἱ ἄλλοι ήθοποιοί παρενόρθσαν σχεδὸν τοὺς ρόλους των. 'Η μετάρραπτος τοῦ κ. Κ. Χατζοπούλου καὶ ή σκηνοθεσία τοῦ κ. Φ. Πολίτου, συνετέλεσαν εἰς τὴν καλὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἔργου.

'Ο Γάλλος πρωθυπουργὸς κ. Κλεμανσὼν ἔχει γράψη πρὸ 19 ἑτῶν ἐν μονόπρακτον δρᾶμα Κινεζικῆς ὑποθέσεως, τὸν «Πέπλον τῆς Εὐτυχίας». 'Η Ἐταιρία τοῦ 'Ελλην. Θεάτρου ἀνέσυρεν ἐκ τῆς λήθης τὸ φιλοσοφικὸν καὶ ποιητικόν, ἀλλὰ καὶ σχοινοτενὲς αὐτὸς ἔργον, ἐμπιστευθεῖσα τὴν μετάρραπτον εἰς τὸν κ. Δαραλέξην, δστις καὶ ἔκαμε πλήρη χρῆσιν τῆς καθαρευούσης.

"Ἐνας Μανδαρῖνος τυφλὸς ἔχει ὥραίαν σύζυγον, πιστούς φίλους καὶ πλουσιωτάτους ἔμπνευσιν γράφας 17,200 στίχους. Κάποιος ἐμπειρικὸς ίστρὸς τοῦ ἔδωσεν ἐν ὅγρῳ δι' οὗ θὰ ἐπανέκτα τὴν δρασιν· ἀλλ' ή ἀνάκτησις τῆς δράσεως ἀποτελεῖ δυστυχίαν χειροτέραν τῆς τυφλώσεως. Καὶ τί δὲν βλέπεις δ δυστυχής Μανδαρῖνος! Τὸν υἱόν του νὰ τὸν χλευάζει ἀπομιμούμενος τὰς κινήσεις τοῦ τυφλοῦ πατρός, ἔνα κατάδικον διν εὐηγρέτησε νὰ τὸν κλέπτῃ, τὸ γραμματέα του νὰ σφετερίζεται τὰ ποιήματά του — τὸ διλιγώτερον ἵσως κακόν — τὴν γυναικα του τὴν θεωρουμένην πιστήν, νὰ τὸν ἀπατᾷ μὲ τὸν πιστότερὸν του φίλον. Δὲν ἀντέχει εἰς τὰ θεάματα αὐτὰ τοῦ φεύδους. Καλλίτερα πού ήτο τυφλός. Τὸ ὅγρῳ τὸ δποῖον τοῦ ἔχα-

ρισε τὴν δρασιν, ἔχει τὴν ἰδιότητα εἰς μεγαλειτέραν δόσιν λαμβανόμενον νὰ τὸν τυφλώνη πάλιν. Καὶ αὐτοτυφλοῦται διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὴν προδοσίαν τῶν φίλων, τὴν ἀγνωμοσύνην τοῦ εὑεργετούμενου, τὴν ἀπιστίαν τῆς συζύγου. 'Ο πέπλος δστις τοῦ ἔκαλυπτε τοὺς δραφταλμούς, εἰναι δ πέπλος τῆς εὐτυχίας, ἀφοῦ ἀποκρύπτη τὴν πικρὰν ἀλήθειαν.

'Ἐὰν δ. κ. Κλεμανσὼν δὲν ἦτο πρωθυπουργὸς, ή 'Ἐταιρεία τοῦ 'Ελλ. Θεάτρου δὲν θὰ παρίστανε τὸ ἔργον του, τὸ δποῖον ἐπροκάλεσε ἐνδιαφέρον διότι εἰδομεν τοὺς "Ἐλληνας ἥθοποιοὺς Κινεζοποιηθέντας". Ήκούσαμεν μερικὰ ἀποφθέγματα οἵ μᾶς ἐφαίδρυνεν ή προσκομιδὴ τῶν διώρων τοῦ Αὐτοκράτορος, υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ, ἀμείθοντος τὸν Πακτωλὸν τῆς ποιήσεως τοῦ Ομήρου τῆς Κίνας, καθὼς καὶ ή σανὶς ήτο ὡς περιδέραιον ἔφερε περὶ τὸν λαμπὸν δ κατάδικος.

Διάκοσμος, κατὰ τὸ δυνατὸν, Κινεζικός. 'Ο κ. Βεάκης ὡς τυφλὸς Μανδαρῖνος, εἰς τὴν σκηνήν τῆς ἀναβλέψεως ἀνεδείχθη δραματικῶτατος.

Καὶ δεύτερον μετὰ τὸν «Ἐπιθεωρητήν» Ρωσσικὸν ἔργον ἐπαΐσεν δ δίασος τοῦ 'Ελλην. Θεάτρου, τοὺς «Ἀδελφοὺς Καραμάζωφ», δρᾶμα πεντάπρακτον διεσκευασμένον ἐκ τοῦ δμωνύμου μυθιστορήματος τοῦ Δοστογιέφσκη. 'Η Γαλλικὴ διασκευὴ ὑπῆρξε γενικῶς ἀτυχής, ἀτυχής ἐπίσης ή ἀπόδοσις τῶν δραματικῶν χαρακτήρων, ἀτυχής καὶ ή σκηνοθεσία.

Εἰς τὸ μυθιστόρημα τοῦ Δοστογιέφσκη ὑπάρχουν ἔντονοι χαρακτηρισμοὶ τῆς ψυχῆς, τοῦ ἥθους, τοῦ πνεύματος τῆς Ρωσίας. 'Ο πατέρας καὶ οἱ τρεῖς υἱοί του εἰναι σύμβολα, χαρακτήρες, τύποι μὲ τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά των. Εἰς τὴν θεατρικὴν διασκευὴν ἀτονοῦν αἱ γραμματικαὶ πλανῶνται μόνον σκιαί. 'Εκ τῶν ἀδελφῶν δ Δημήτρης εἰναι ὑπερήφανος ἥδονιστης καὶ ἱεραλιστής, βίαιος καὶ ἀγαθός, κράμα ἀντιθέσεων. 'Ο Ιθάν εἰναι μορφωμένος, ἥθικός, ἀλλὰ συμφεροντολόγος καὶ διλιστής. 'Ο 'Αλέξης εἰναι εὔσεβης, ταπεινόφρων, ἀγαπᾷ, πλήρης γαλήνης καὶ ἐπιεικείας. 'Ο Σμερδιακώφ νόθος αὐτὸς υἱὸς — εἰναι ἔκφυλος, φθονερός, μισάνθρωπος. 'Ο πατέρας, ἔνας γέρω — παραλυμένος. Διὰ νὰ ἀποδοθοῦν τοιστοι χαρακτήρες δύσκολοι, ἀπηγέτειο ἐξαιρετικὴ τέχνη καὶ μεγάλη μελέτη. Κανεὶς ἥθιοποιός δὲν ἀπέδωκε ἀρτια τὸν ρόλον του. Μόνον δ. κ. Βεάκης ('Ιθάν) εἰς τὴν πέμπτην πρᾶξην. 'Η τετάρτη, ἥτις ἔκτυλίσσεται εἰς ἐν καμπαρέ, ἐξ οὐ ἀποδεικνύεται ή ἀθωότης τοῦ Δημήτρη, παρελείφθη. 'Η κ. Καλογερίκου καὶ ή διαδεχθεῖσα αὐτὴν δ. Κολυβᾶ δὲν κατώρθωσαν νὰ μᾶς ἀναπαραστήσουν τὸν χαρακτήρα τῆς Γκρούσεγκα.

'Ο μεταφραστής τοῦ ἔργου κ. Γ. Πολίτης ἔδωκε καὶ τὸ πλέον θανάσιμον κατὰ τοῦ πατέρης έργου κτύπημα...

Οι «Φοιτηταί» είνε έργον του έν απεργία είσετι μηνιόντος κ. Ενοπούλου σχεδίασθέν πρὸ διεκαετίας. Ἡ προηγηθεῖσα παράστασις τοῦ Ἰταλικοῦ «Ἀντίο νεότης» τὸ ἔζημιώσε δχι διότι συμπίπτουν εἰς τὴν γενικωτάτην γραμμήν τοῦ ἀφρόντιδος, μποεμικοῦ σχεδόν, βίου τῶν φοιτητῶν καὶ ἐνδὲ ἀφελοῦς ἔρωτος, ἀλλὰ διότι εἰς τὸ Ἰταλικὸν ἔργον ζωγραφίζεται ἔναργέστερον ή νεανικὴ ζωὴ, ἐνῷ εἰς τοῦ κ. Ενοπούλου προεξέχει μᾶλλον ἔνας παιδικὸς ἔρως, καὶ ή θυμογραφία τύπων.

Τρεῖς φοιτηταὶ καὶ τρεῖς Ἀρσακειάδες, εἰς ἐν δωμάτιον περνοῦν εὐχάριστα, ἀλλ' ἔνας ἐξ αὐτῶν, δ Τάσος, ἀγαπᾷ ἀληθινὰ τὴν μίαν ἐκ τῶν μαθητριῶν, κόρην τῆς σπιτονοικουρῆς. Παρεξηγεῖ τὰ φιλιὰ ποὺ δίνει καὶ πέρνει μὲ τοὺς ἀλλοὺς δύο συνοίκους, οἱ δποῖοι καὶ εἰρωνεύονται τὸ αἰσθημα τοῦ Τάσου, δστις καὶ ἀποπειράται νὰ αὐτοκτονήσῃ. Ἀλλὰ τραυματίζεται μόνον καὶ μετὰ δικτὺ ἔτη εἰς τὴν ἔξοχὴν ποὺ μένει, ἐμφανίζεται ή παλαιά του ἀγάπη, τὴν δποίαν καὶ στεφανώνεται.

Οι «Φοιτηταί» ἀρχίζουν ώς κωμῳδία καὶ ἔξελίσσονται εἰς δρᾶμα. Θὰ ἡθέλαμεν ζωηροτέρους τοὺς φοιτητὰς καὶ μὴ περιστρεφομένους διαρκῶς περὶ τὰς Ἀρσακειάδας.

Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἐν τῇ ἀκμῇ του κατὰ τὰ Ὁρεστειακὰ παρεντήθεται ὡς συγεκτικὸς δεσμὸς τῶν σκηνῶν, τεχνικῶς δημιουργίας εἰνε ἐν ἀσθενὲς περιθώριον. Ὁ ρωμαντισμὸς τοῦ πρωταγωνιστοῦντος προσώπου Τάσου μὲ δλην τὴν γύρω του ἀναπτυσσομένην πρακτικότητα τῶν συναδέλφων του δὲν φαίνεται πολὺ φυσικός. Ἡ ἀπόσπειρα τῆς αὐτοκτονίας ἀδικαιολόγητος, δίδουσα μίαν ὅψιν τραγικὴν εἰς τὰς ἀλλας σκηνὰς, τόσον ἡρέμιως συμπαθητικάς, δ τρόπος δὲ μὲ τὸν δποῖον προδιατήθεται δ θεατὴς δὰ τὴν αὐτοκτονίαν, καὶ μὲ τὸν δποῖον ἔξαγγέλλεται καὶ σχολιάζεται αὐτῇ ἐπιστρατευομένων δλων τῶν προσώπων, κουράζει τὸ ἀκροατὴν καὶ ἀτονεῖ τὴν δρᾶσιν. Ἀλλ' ἔκεινο τὸ δποῖον ὥρισμένως ἐπρεπε νὰ λείπῃ, εἰνε δ ἐπίλογος. Δίδει μίαν μυθιστορηματικὴν χροιὰν εἰς τὴν διόδεσιν. Ὁ αἰώνιος γάμος ήτο περιττός, ἀφοῦ ἀλλῶς τε τὰ φοιτητικὰ εἰδύλλια καταλήγουν πάντοτε εἰς διαρκὴ χωρισμόν.

Εἰς τὸ «Ἀντίο νεότης» πόσον συγκινητικὴ είνε ή ἐπάνοδος εἰς τὸ πατρικὸ σπίτι τοῦ φοιτητοῦ καὶ πόσον δικαιολογημένον τὸ κλάμμα τῆς κόρης. Τὴν συγκίνησιν αὐτὴν δὲν μᾶς μεταδίδει δ πυροβολισμὸς τοῦ Τάσου μὲ δλας τὰς διερθολικὰς κρυψιγὰς τόσων ἐπὶ τῆς σκηνῆς προσώπων.

Ο συγγραφεὺς ἔχει τὴν δεξιότητα καὶ εἰς τὸ έργον αὐτὸν νὰ τοποθετῇ τὰ ἐπεισόδια σκηνικῶς καλὰ καὶ νὰ μᾶς παρουσιάζῃ ἀληθινοὺς τύπους ζωντανούς, νὰ ἡθογραφῇ — ίδιως δ τῆς Φαντασίας εἰνε δ περισσότερον ψυχολογημένος—καὶ αὐτὸν εἰνε ποὺ ἔξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχίαν. Καὶ

ηρίζμησε τὸ έργον σειρὰν παραστάσεων, τοῦ κοινοῦ χειροκροτοῦντος δχι δλίγας σκηνάς. Ὁ συγγραφεὺς καίτοι μὴ παραστάς, διότι ἔκτὸς τῆς δεξιᾶς ἀπήργησαν καὶ οἱ πόδες, ἔχρινε τοὺς «Φοιτητάς» του ώς τὴν μεγαλειτέραν ἐπιτυχίαν τῶν θεατρικῶν του ἔργων. Καὶ τοῦτο ἔνεκα τῶν ἑκδηλώσεων τοῦ κοινοῦ, αἵτινες δφελονται κυρίως εἰς τὸ δτι τὸ ἔργον ἐπαίχθη πολὺ καλά. «Ολα τὰ πρόσωπα ησαν καλὰ μελετημένα καὶ ἐπαίχαν, ίδιως ή δ. Κόκκου καὶ οἱ κ. κ. Βεάκης, Γαρδηλίδης καὶ Νέζερ, μὲ είλικρίνειαν καὶ φυσικότητα.

Δύο κωμῳδίαι «Τὰ τρία καπέλλα» τοῦ Ἐνεκὲν καὶ δ «Ρεφενές» τοῦ Λαμπτὶς ἀνεσύρθησαν ἐκ τοῦ βάθους συρταρίων, τὸ μὲν πρῶτον δπὸ τοῦ κ. Βλάχου, τὸ δὲ δεύτερον δπὸ τοῦ κ. Ἀννίνου. Ἀμφότερα δὲν ἥρεσαν καὶ ἐπανγλίθον εἰς τὸ συρτάρι τῶν μεταφραστῶν. «Ο «Ρεφενές» μάλιστα είχεν παρασταθῆ καὶ πρὸ ἐτῶν μὲ τὸν τίτλον «Τὸ βιδάνιον».

ΑΙ ΕΠΙΘΩΡΗΣΕΙΣ

Ἐφέτος δλαι αἱ Ἐπιθωρήσεις ἀπέτυχον. Υπὸ συγγραφικὴν ἔποφιν δπολείπονται πολὺ δλων τῶν προγενεστέρων. Είνε ή ἐπὶ τὰ κείρω ἔξελιξις. Οὔτε πρωτοτυπία εἰς τὰ θέματα, οὔτε σάτυρα ἔξυπνη. Ἐκουράσθησαν οἱ συρραφείς; Πταίει ή λογοκρισία ητις δὲν ἐπιτρέπει γὰ θίγωνται πολιτικὰ γεγονότα;

«Ολη ή προσοχὴ ἔδόθη εἰς τὸ θεαματικὸν μέρος, δηλ. εἰς τὰς κνήμας, τοὺς χορούς, τὰ νάζια καὶ εἰς τὰς σκηνογραφίας, ίδιως εἰς τὰ τελικὰ ταμπλώ ἐκάστης πράξεως. Παλαιαὶ σκηναὶ ἀνέζησαν, δὲν ἔννοοῦν δὲ νὰ ἔκοπλήσουν ἀπὸ σκηνῆς οἱ μεθυσμένοι κουτσαβάκηδες, ή χανούμισσες, οἱ χωροφύλακες καὶ οἱ γέρουσιασταὶ τῶν καφενεών.

«Ο ἔφετεινδ Παπαγάλλος δλίγας ἔχει σκηνὰς σατυρικοῦ πνεύματος. Ὁ κ. Βώτης ἔδωσε δλην τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ ἐμφανίσῃ ἀξιοθέατα νούμερα κυριων. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ή μόνιμος ἐπὶ σκηνῆς ἐγκατάστασις τῆς χαριτωμένης Ὁλυμπίας Καντιώτου, ή δποία φαίνεται λυριαρχοῦσα ἔφετος εἰς τὸν «Παπαγάλον». Πεταχτή, μὲ μίαν παιδικὴν ἀφέλειαν, μὲ συμπαθή φωνήν, ώς Ἔρως καὶ ώς Μοντέρνα δεσποινίς ἥρεσε πολὺ. Ὁ κ. Νίκα ώς γλωσσοῦ καὶ ή κ. Φύρστ εἰς ἐπέρασμά της ώς ὄργανοπατητρία δδωταν δύο τύπους χαρακτηριστικούς. Ὁ κ. Βορδώνη ἀμίμητος εἰς τοὺς δύο της τούς καὶ συνήθεις μόρτικους ρόλους. Ὁ Βιλλάρ σκορπίζει πάντοτε γέλωτας μὲ τὰς κινήσεις του μᾶλλον παρὰ μὲ δσα λέγει. Γραφικάτα τὰ νούμερα τῶν Ὁλανδῶν — μὲ τὰς δύο χαριτωμένας χαρευτρίας Τάλα καὶ Λεδ—καὶ τῶν Βαμπίρ. Δύο νούμερα πολὺ σόκιν, τοῦ Κυπρίου καὶ τοῦ Σουφραζέτου, ἔπερπε νὰ λείπουν ἀσχημίζουν δλην τὴν ἐπιθεώρησιν. Τὸ ἔξυπνότερον

νούμερον είνε ή σάτυρα του νόμου της καθαράς προσόδου, πρωτοτυπώτερον δὲ τὸ τῶν Μπεμπέδων (Χέλμης — Νίκα — Βιλλάρ), οἱ δόποις γίνονται ἐντὸς σκοτεινοῦ θαλάμου δι' ὀπτικῆς ἀπάτης σπιθαμιαῖσι. Σκηνογραφικῶς ἐπιτυχής ή ἀναπαράστασις τοῦ Σταδίου καὶ ή ἐμφάνισις τοῦ Οὐδέλσωνος μὲ φόντο τὴν Ἀμερικανικὴν σημαῖαν.

Εἰς τὰ «Παναθήναια τοῦ 1919» κυριαρχεῖ δαιώνιος Τζανέτος μετὰ τῆς συμβίας του, ἀλλάζων κάθε χρόνον μόνον φορέματα.

Ἄπορει κανεὶς πῶς ἀφοῦ τρεῖς δόκιμοι συρογράφοι κατέθεσαν τὰ πνευματικά των κεφάλαια, παρουσιασαν τρεῖς πτωχάς τῷ πνεύματι πρᾶξεις. Ἐκεῖνα πάλιν τὰ κατεψυγμένα καλαμπούρια πῶς παρεισέφυσαν; Ἀντιθέτως ὑπὸ θεαματικὴν ἔποψιν τὸ ἐφετεινὰ Παναθήναια ὑπῆρχαν εὐχάριστα. Ἡ Σάσα Λάμπη ὡς ρῦμα ἀέρος καὶ ὡς Μέδα, η Λίζα Μπινέλλι ὡς ζωντοχήρα, η νεόγαλτος Νίτσα Γαϊτανάκη ὡς Κοκκιναράξ, η Γιώτα Λάσκαρη ὡς Ἀρμονία, η Μαίρη Φλερή ὡς καλτσοπώλις ὑπῆρχεν χαριτωμέναι, πλήρεις φιλαρεσκείας. Μὲ τοιαῦτα θελκτικὰ στηρίγματα, οἱ συγγραφεῖς ἐσώθησαν. Μετὰ τοὺς ὅγηλεις πειρασμούς, πρέπει νὰ ἀναφερθῇ δ. κ. Γονίδης καὶ τὸ χορευτικὸν ζεῦγος Τίλλιερ—Νιούλανδ.

Ἄποδελτα τὰ νούμερα, ἀξίζουν μόνον η παρωδία τοῦ Ἑλλην. μελοδράματος, οἱ Ἀριστοκράται καὶ ἀκόμη περισσότερον, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς... συγκοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ο θίασος μὲ πολλὴν φιλοτιμίαν παρουσίσει πολὺ εὐπρόσωπα, ὑπὸ ἔποψιν τουαλετῶν καὶ σκηνογραφιῶν, τὰ φετεινὰ «Παναθήναια».

Τοῦ γενικοῦ κανόνος δὲν ἀπετέλεσεν ἔξαιρεσιν οὔτε τὸ «Πανόραμα», παιχθὲν εἰς τὸ νεότευκτον, δμοιον μὲ λευκὴν μπομπονιέραν, δμώνυμον θέατρον.

Τοῦ πάντοτε η ἔξυπνοτέρα ἐπιθεώρησις. Πτωχὸν ἐφέτος εἰς σκηνάς, φειδωλὸν εἰς ἔξυπνάδαν. Ἡ κ. Σωτ. Ἰατρίδου δὲν παίζει μὲ μπρότης λείπει κέφι. Τὸ καλλιτερον νούμερο τῆς είνε τῶν Μπεμπέδων, μὲ τὸν κ. Παλμύραν ὡς ναυτόπαιδα. Ἐπίσης καλὴ η σκηνὴ τῶν μερακλήδων, μὲ τὸν κ. Μηλιάδην ὡς κουτσαθάκην. Καὶ τὰ δύο νούμερα ἐπαίχθησαν μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν, πολὺ δὲ καλοὶ οἱ στίχοι τοὺς δόποιους τραγουδοῦν. Οἱ Παριζιάνοι γλεντζέδεις μὲ τὰς κυρίας Βόλνερ, Πρέστελ, Γαροπούλου καὶ Ἀνθοπούλου ἀληθινὰ Παριζιάνικο νούμερο, θελκτικῶτατον, ἀρμονικὸν μὲ τὴν γύρῳ νυκτερινὴν ἀποψιν τῶν Παρισίων. Ἀλλὰ τὸ εἰρωνικὸν πνεῦμα τοῦ κ. Μωραϊτῆνη μετεκόμισεν ἀλλοις γλεντζέδεις Μενιδιάτες πλουτίσαντας καὶ ἔξωκείλαντας μέχρι τοῦ Σηκουάνα, διὰ τὸν δόποιον κάμνει προτάσεις ἐκμεταλλεύσεως γαλακτοπώλης Αιδωρικιώτης.

Ἡ γ' πρᾶξις δὲν είνε ἐπιθεώρησις, ἀλλὰ

φάρσα αὐτοτελής. Εἰς ἐν σαλόνι οἱ ὑπηρέται μπολσεδικίζουν λαμβάνονταν τὴν θέσιν τῶν νεοπλούτων κυρίων καὶ γλεντοῦν. Ἄξιζει ἰδιαίτερας μνείας ἐχαριτωμένος χορὸς τῆς δ. Ἀνθοπούλου μὲ τὸν κ. Μπαρκουΐλέρον. Ἐχόρευσαν τέλεια.

Ὁ κ. Ἰακωβίδης ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ρωσσικοῦ θιάσου ποικιλῶν κατήρτισε διεθνῆ θίασον ἐπιθεωρήσεως, διτις παίζει εἰς τὰ «Διονύσια» τρίπρακτον Ἐλληνο-Γαλλο-Ρωσσικήν revue. Ὁ τίτλος «Ρούσικη σαλάτα».

Ἡ α. πρᾶξις διεξάγεται εἰς Ρωσίαν μὲ τοὺς Μπολσεβίκους, η β' εἰς τὸ Μουλέν Ρούζ μὲ εὐθύμους χορευτρίας καὶ η γ' εἰς τὸ Ζάππειον μὲ ρωμανικὰς μελωδίας. Οὕτω δικαιολογεῖται καὶ η τριπλὴ γλωσσικὴ σύστασις τῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ κ. Βαλσαμάκη. Δὲν ἔχει πνεῦμα, ἀλλ' οὔτε καὶ χυδαιότητα, είνε μόνον θεαματική. Τὸ ἀεροπλάνον τὸ δόποιον διελαύνει ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν θεατῶν, η πλωρία παραμάνα μὲ τὰ μωρά, η χποδέωσις τῆς Ειρήνης είνε νούμερα πρωτότυπα καὶ κάλλιστα ἐκτελούμενα.

Ὁ κ. Ἰακωβίδης τραγουδεῖ εὔμορφες σανσούνετες, δ. κ. Σταβίλι ἐπίσης, η δὲ κοιμιές κ. Καζαρέτου χαρίεσσα καὶ πεταχτή. Αἱ σκηνογραφίαι, τοῦ Geo, πολὺ ἐπιτυχεῖς.

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ ἔθνικῇ ἑορτῇ τῶν Γάλλων δοθεῖσαν πανηγυρικὴν παράστασιν εἰς τὰ «Ολύμπια» ἐπαίχθη ἐν μονόπρακτον πατριωτικὸν δρᾶμα τοῦ ἐν Ἐλεῖτια σπουδάζοντος κ. Στ. Ζίφου «Θλιβερὴ ὥραι», γραμμένον γαλλιστί, πολὺ λεπτὸν καὶ συγκινητικόν. Καθ' ἧν ὥραν ἐπιστρέφουν νικηφόρα τὰ στρατεύματα εἰς τὸ Παρίσι, μιὰ μητέρα η δόποια δὲν περιμένει τὸ παιδί της κλείνει τὸ παράθυρον διὰ νὰ μὴ ἴσῃ τοὺς νικητάς, οὓς θεωρεῖ κλέπτας τῆς δόξης τῶν φονευμένων. Ἀλλ' ἔταν οἱ ἱχοὶ τῆς Μασσαλιώτιδος ἀντηχοῦν, η μητέρα γίνεται μόνον Γαλλίς. Ἀνοίγει τὸ παράθυρον, χαιρετᾷ τοὺς γενναίους, δακρύζει καὶ φωνάζει : «Πέσο μοιάζουνε ἔλοι μὲ τὸ παιδί μου!»

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἑσπερίδα ἀνεπαρεστάθη ἐπιτυχῶς διὰ πλαστικῆς εἰκόνος ἐπὶ σχεδίου τοῦ κ. Βυζαντίου δ. ἔθνικὸς Γάλλος ποιητὴς Ρουζέ ντε Λίλ ἀπαγγέλων τὴν Μασσαλιώτιδα εἰς τὸ Στρασβούργον.

Ἡ Ρωσίας καλλιτέχνις κ. Μεσσαζούδη ἔδωκε χορευτικὴν παράστασιν εἰς τὰ «Ολύμπια» ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τῆς εἰς Εύρωπην. Ἐπαίχθη ἡ χαριτωμένη σκηνὴ τοῦ ἔρωτος τῆς Εὐνίκης ἀπὸ τὸ «Quo vadis» μὲ μουσικὴν Chopin καὶ Arensky. Θεαματικὴ ἀναπαράστασις ἀρχαίων χορῶν εἰς οὓς ἔλαβον μέρος ἐκτὸς τῆς κ. Μεσσαζούδη καὶ τῆς ἐφαρμίλλου μαθητούς της ἀδελφῆς τῆς δεσποινίδος Barach καὶ ἔξι μαθητριαὶ τοῦ Δυκελοῦ τῶν Ἐλληνίδων. Ἐκ

τῶν ἄλλων χορῶν, τὴν μεγαλειτέραν ἐντύπω σιν ἐνεποίησεν δὲ Καυκάσιος «Lesginka» διὰ ἔχόρευσε μὲ πολλὴν ἔκφρασιν ἢ καὶ Μεσσοξούδη μετὰ τοῦ κ. Dolgopolow, δὲ τῆς Πεταλούδας χορευθεὶς χαρέστατα ὑπὸ τῆς δ. Venach, τῶν Dialettes μὲ πολλὴν φιλαρέσκειαν ὑπὸ τῆς δ. Kamiuskov καὶ δὲ τῶν Συλφίδων ὑπὸ τῆς κ. Μεσσαξούδη καὶ τῆς δ. Barach. Ἀμφότεραι ἔχόρευσαν μὲ πολλὴν χάριν καὶ εὔστροφίαν, παρασχοῦσσαι μὲ τὰς ὥραλας κινήσεις των μίαν αἰσθητικὴν ἀπόλαυσιν ἐντελῶς καλλιτεχνικήν. Ἡ κ. Παξινοῦ ἐτραγούδησε μίαν μονωδίαν τοῦ Βερτέρου καὶ πολὺ καλλίτερα ἵνα Μακεδονικὸν τραγοῦδι τοῦ κ. Ριάδη. Άλις Ἐλληνίδες χορεύτριαι ἔχόρευσαν Παντοζάλην καὶ Μπάλο.

Ἡ νέα διπερέττα τοῦ κ. Σακελλαρίδου «Ἡ δαιμονισμένη», ἐπὶ λιμπρέττου ἀγνώστου πατρότητος, δὲν εἶχε τὴν ἐπιτυχίαν ἄλλων ἔργων του. Δαιμονισμένη είναι μία πρόην θεατρίνα, ἡ δύοις διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸν ἀγαπημένον της, διτις πρόκειται νὰ ὑπανδρευθῇ—μαλονότι τὴν ἀγαπᾶ—μίαν πολύφερον, ἐφευρίσκει διάφορα ἐμπόδια, μὲ τὰ δυοῖς βασανίζει τοὺς μελλονύμφους, ἐνσκήπτουσα τὴν ὥρα τῶν ἀρραβώνων, προσποιεῖται τὴν τρελλήν, ματαίνει τὸ συνοικέσιον καὶ μένει αὐτὴ κυρία τοῦ γαμβροῦ.

Τὸ λιμπρέττο είναι καλοσχραμμένον, ἀν καὶ ἡ ὑπόθεσις ἡτο δεκτικὴ μιᾶς εὑρυοῦς καὶ τεχνικῆς πλοκῆς. Ἡ μουσική, διασκευὴ γνωστῶν μελῳδιῶν, καλή ἰδιωτική εἰς τὴν ἀπρᾶξιν. Ἐκ τῶν ἡθοποιῶν μόνον ἡ δ. Κολυβᾶ,—πράγματι διασολεμένη—πολὺ καλή εἰς τραγοῦδι καὶ εἰς ὑπόκρισιν. Ἡ δ. Μπριλλάντη χαριτωμένη.

Εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐδόθη νέα διπερέττα τὰ «Ἡνωμένα Ἐργοστάσια» τοῦ κ. Π. Δημητρακοπούλου μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Κορίνο. Αἱ κυρίαι Λαούταρη, Μεντέα καὶ Καζούρη καὶ δ. κ. Μηλιάδης ὡς ἐργοστασιάρχης πολὺ καλοί. Πρόκειται περὶ δύο ἐργοστασίων, εἰς τὸ ἔν τῶν δύοιων πηγαίνουν γυναικεῖς καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἀνδρεῖς. Ἀλλὰ τὰ δύο ἐργοστασία ἐπικοινωνοῦν

καὶ τὸ ἔργον γίνεται ἀκατάλληλον διὰ κυρίας. Ἡρίθμησεν διλίγας μόνον παραστάσεις.

Ο Φίασος Πανελληνίου ἐτονώθη διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ νεαροῦ Ἰταλοῦ διξιφώνου τῆς διπεράς Μόντε Κάρλο, κ. Μπεργκαμίνι. Ἐχει εὐχάριστον τέμπρο, τονικὴν ἀκρίσειαν, διαύγειαν καὶ λεπτότατον κρωματισμόν, ὑπολειπεται διμως εἰς ἔντασιν καὶ ἔκτασιν φωνῆς. Εἰς τὸ Ριγολέττον ἐξειλεσε καὶ ἔν μέρος εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς γ' πράξεως, τὸ διποίον κατὰ κανόνα παραλειπεται ὑπὸ τούς δικούς μας Φιάσους, καθὼς καὶ εἰς τὴν Τραβιάταν τὴν ἄριαν τῆς β' πράξεως, ἐπίσης παραλειπομένην.

Τοῦ αὐτοῦ Φιάσου μετέσχε καὶ ἡ Ἐλληνίς τὸ γένος Μυταράκη, ἀλλ' ὡς Ρωσίς ἐμφανισθεὶς ωφίφωνος κ. Θάλεια Σαμπανιέδα. Ἐχει παξίει μὲ τοὺς διατήμους καλλιτέχνας Καρωσῦζο, Σαλιαπίν, ἔδωσε δὲ ἐξαιρετικῶς τινὰς παραστάσεις πρὸ τῆς εἰς Λονδίνον ἀναχωρήσεώς της, διόπου θὰ παξίη εἰς τὸ Κόδεντ-Γκάρντεν. Εἶνε καλλιτέχνις καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Κομψή, ἐκφραστική, μὲ γαρίσματα ἡθοποιίας, καὶ μὲ φωνὴν πρὸ παντὸς καθαρόν, ἀδιατόνον, μεταλλικήν, εὔστροφον. Ἐκφράζει καὶ τὰς λεπτοτάτας ἀποχρώσεις. Ἐνεργαντισθη εἰς τὴν Τραβιάταν, τὴν Μπουτεφράλδη καὶ Κουρέα τῆς Σεβίλλης.

Ἐπίσης ἐνεργειασθη ἐρασιτεχνικῶς καὶ ἡ δ. Φανή Οἰκονομάκη τελείστροιτος τοῦ Ωδείου. Εἰς τὸ δύσκολον ρόλον τῆς Τραβιάτας ἔδειξε ἡ νεαρὰ ωφίφωνος τέχνην καὶ θάρρος· ἡ φωνὴ τῆς ἀρκετὰ θεορή. Ὁτι τραγουδεῖ, τὸ αἰσθάνεται.

Ἡ κ. Κυρέλη Θεοδωρίδου κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις διαμονήν της ἔτυχε τῆς ἐξαιρετικῆς τιμῆς νὰ παρασημοφορηθῇ διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ἡ κ. Κυρέλη είναι ἡ τρίτη Ἐλληνίς μετὰ τὴν ἀείμνηστον Φωτεινήν Μαυρομιχάλη καὶ τὴν κ. Ἀνναν Παπαδοπούλου ἡ δύοις λαμβάνει τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ

ΛΗΘΗΣ ἀποκάλυψις ὑπῆρξεν ἡ δυναυλία τοῦ νέου συνθέτου κ. Αίμιλίου Ριάδη τῆς δύοις τὸ μακρὸν πρόγραμμα ἀπετελεῖτο ἀποκλειστικῶς ἐκ συνθέσεών του. Ἡτο ἀγνωστος ἐν Ἀθήναις δὲ καθηγητὴς τοῦ Ωδείου Θεσσαλονίκης, τρεῖς δὲ σύντομοι συνθέσεις του ἐκτελεσθεῖσαι πρό τινος ὑπὸ τῆς Σιρατιωτικῆς δοχήστρας παρῆλθον μᾶλλον ἀπαρατήρηστοι. Μόνον ἡ «Πινακοθήκη» ἔγραψε δι' αὐτάς. Ἀλλ' δὲ πλή-

ΡΙΑΔΗΣ

ρης ζωῆς καὶ ἐνθουσιασμοῦ συνθέτης εἰσήλασεν εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον πάνοπλος καὶ ἡ συναυλία του ἀνετάραξε τοὺς μούσικοὺς κύκλους καὶ τοὺς συνεκίνησε. Ἐπεβλήθη διὰ μιᾶς.

Ο κ. Ριάδης μαθητὴς τοῦ μακαρίου Λάλα, τοῦ μόνου Ἐλληνος μαθητοῦ τοῦ Βάγνερ, ἔλαβε δίπλωμα τοῦ Ωδείου τοῦ Μονάχου εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν φοῦγκαν, ἔξηκολούθησε δὲ τὰς σπουδάς του ἐν Παρισίοις ὡς μαθητὴς τοῦ Σερπαντιέ.

Ο κ. Ριάδης πρὸ γείνη γνωστὸς ἐν Ελλάδι, εἶχε γείνη ἥδη ἐν Εὐρώπῃ. διόπου καὶ ἐσπούδασεν. Εἶνε δὲ μόνος ἵτως ἐκ τῶν νεωτέρων Ἐλ-

